

Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden
7 maart 2021

**Liturgie voor een huisdienst van ds. Tjitske Hiemstra
(reactie graag naar tj.hiemstra@hetnet.nl)**

- Welkom zuster, broeder, aan jou, u, jullie. Deze ‘dienst op papier’ is vanwege ‘corona’ een alternatief voor onze gewone gezamenlijke dienst op de zondagmorgen in de Vermaning.
- Overweeg om van tevoren één (of twee) c.d.(‘s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen. Een kaars klaar te zetten met lucifers en de bijbel en het liedboek klaar te leggen.

We wensen U een goede dienst, vrede en alle goeds in verbondenheid.

De gemeente komt in gedachte samen

- We ontsteken een kaars in de naam van God, voor deze wereld, elkaar en onszelf. Daarbij staan we stil bij vers 10 uit psalm 36:
“Want bij u is de bron van het leven, door úw licht zien wij licht.”
- Zingen of lezen van psalm/NL 139: 1,2
1. Heer, die mij ziet zoals ik ben,
dieper dan ik mijzelf ooit ken,
kent Gij mij, Gij weet waar ik ga,
Gij volgt mij waar ik zit of sta.
Wat mij ten diepste houdt bewogen,
't ligt alles open voor uw ogen.

2. Gij zijt zo diep vertrouwd met mij:
wie weet mijn wegen zoals Gij?
Gij kent mijn leven woord voor woord,
Gij hebt mij voor ik spreek gehoord.
Ja overal, op al mijn wegen
en altijd weer komt Gij mij tegen.
- Bijbellezing Joh. 4: 1- 42 (eventueel zonder de verzen 31-38)

- Zingen of lezen: NL 653:3
Gij zijt het water ons ten leven;
de bronnen van de eeuwigheid
zijn ons ter lafenis gegeven,
zijn doorgebroken in de tijd.
O Gij, die als een bron ontspringt
in elk die tot U komt en drinkt.
- Overdenking bij het schilderij van Sieger Köder: Vrouw bij de Jacobsbron

Gemeente van Christus,

Na het lange Bijbelse verhaal over de ontmoeting van de Samaritaanse vrouw met Jezus gelezen te hebben uit Johannes 4, neem ik u mee naar het schilderij van priester/schilder Sieger Köder. Hij leert ons op nieuwe wijze naar dit verhaal kijken en neemt daarin ons eigen levensverhaal mee.

Waarop zijn onze ogen gericht in dit verhaal van de vrouw bij de Jacobsbron?

Sieger Köder nodigt ons uit om te kijken naar de tekst vanuit 3 perspectieven:

1. we kijken naar de bron of put
2. we kijken naar de vrouw
3. we kijken naar Jezus en de vrouw

1. Bronnen zijn veel meer dan alleen waterputten.

In Bijbelse verhalen zijn het ontmoetingsplaatsen, waar Jacob zijn Rachel vond, Mozes zijn Sippora ontmoette etc. Deze plekken van ontmoeting vertellen van nieuw leven en nieuwe hoop, van ondergang en opnieuw geboren worden, van verspilde en vervulde kansen.

De donkere met baksteen beklede put heeft iets mysterieus. Het roept de vraag op: Hoe diep zou deze put zijn? Door er een steentje in te gooien, krijg je via je gehoor een idee van de diepte. Soms durf je zelf nauwelijks in de diepte te kijken. Niet durven kijken of afdalen in de put kan ook een manier zijn,

waarop we met ons leven omgaan. Een psycholoog zegt: “Niets jaagt mensen meer angst aan dan het onbekende van zijn of haar eigen ziel. Velen durven niet af te dalen in de put-opening, ofwel in de eigen zielenroerselen. Ze blijven er buiten, ze leven er buiten, gefascineerd door alles wat gebeurt. Ze kijken enkel naar de rand van de put. Hun veiligheid ligt in de bekende buitenwereld, maar de diepte in zichzelf? Toch is die put/bron niet dichtgetimmerd. Wie een poging wil wagen kan zo beginnen”.

De veertigdagentijd is een tijd om naar de diepte in eigen ziel te kijken. Nog extra in deze coronatijd, nu de wereld om ons heen stilstaat en we nergens heen kunnen. We worden gevraagd zoveel mogelijk thuis te blijven en slechts één persoon per dag te ontvangen. Juist deze tijd, die ons allen stilzet en waar velen moedeloos en hopeloos vermoeid door raken, is ook een kans om meer naar binnen te kijken in je eigen ziel. Werkelijk stilstaan bij eigen hoogte- én dieptepunten in het leven kan bouw materiaal geven voor de toekomst.

Het kijken in het diepe van eigen ziel of bron kan angst oproepen vanwege het puin dat je tegenkomt, maar kan ook bemoedigen, omdat we in die diepte anders leren kijken en juist **daar** nieuwe kracht en energie opdoen, ofwel levend water vinden.

2. We kijken naar de vrouw

De bron in ons verhaal is meer dan een toevallig decor. Het water is aanleiding voor gesprek, dat al snel de diepte ingaat. De vrouw kijkt over de rand de diepte in van de put. In het gesprek met Jezus ontdekt de vrouw haar eigen dorst naar écht leven. Haar verlangen naar een vervuld en geslaagd leven. Ze wil niet alleen (zoals wij allen) eten, drinken, slapen en werken. Ze wil werkelijk leven en elke relatie heeft opnieuw deze dorst naar leven niet kunnen lessen. Misschien toont de schilder haar daarom juist alléén aan de rand van de put in een rode zomerjurk. Zoekt zij daar naar wat onvervuld bleef? Wat zou u (man of vrouw) daar in de diepte zoeken, wat bleef onvervuld in uw leven?

3. We kijken naar Jezus en de vrouw

In de diepte van de put wordt niet alleen het gezicht van de vrouw weerspiegeld, maar we zien naast haar, door een lichtstraal verbonden, het gezicht van Jezus. Het gesprek met hem was als een afdaling in de eigen bron.

Ze is langs en door het puin van haar eigen leven heen gegaan. Doorgebroken tot sprankelend water en heeft Christus herkend als degene die haar dorst levenslang lest. En Jezus kijkt niet een andere kant op, maar keert zich naar haar toe. Het lijkt alsof deze beide perspectieven: boven, de vrouw alleen bij de rand én beneden: Jezus en de vrouw samen: een soort illustratie is van 'voor' en 'na'. Het einde van het verhaal laat zien, dat behalve Christus als bron van het leven te vinden, deze vrouw ook met hem verder wil gaan en zijn eerste getuige wordt in Samaria. Zijn eerste apostel vóór de opstanding, zoals Maria Magdalena zijn eerste apostel is ná de opstanding.

Laten we nog een tijd blijven kijken naar dit schilderij van de vrouw bij de Jakobsbron en dit verbinden met ons eigen leven, onze eigen diepte.

Wat zien wij dan?

Voelen wij ons soms ook door een lichtstraal verbonden met iets van God naast ons of in ons, dat ons diepste zijn vervult en ons in beweging zet naar de ander?

Sta hier nog een tijd bij stil of deel uw verhaal met uw partner of een ander, die u uitnodigt om naar dit schilderij van de vrouw bij de bron te kijken.

* Gebed, slotlied en zegenbede

1. Behoed en bewaar Jij ons, lieve God,
wijs Jij ons de goede wegen.
Wil in de woestijn het manna zijn,
omgeef Jij ons met jouw zegen. (bis)

2. Behoed en bewaar Jij ons, lieve God,
wees met ons in al het lijden.
Wees warmte en licht, een mens'lijk gezicht
nabij ons in donkere tijden. (bis)

3. Behoed en bewaar Jij ons, lieve God,
en geef geloof en vertrouwen:
een vlam die niet dooft, in vrede gelooft.
Geef dat wij daar zelf aan bouwen. (bis)

4. Behoed en bewaar Jij ons, lieve God,
omgeef Jij ons met jouw zegen.

Wil in de woestijn een bron voor ons zijn
en zet ons op nieuwe wegen. (bis)

Mededelingen

- Volgende week zondag wordt de huisdienst verzorgd door Pieter Post, voorganger van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente Heerenveen en Tjalleberd